

אך נדמה כי בנות „דנדי“ למשל, שהן מהמצי-
טיניות בהנבת חלב, אינן בולטות בכובד גופן.
עד 600 ק"ג משקל של פרה מבוגרת נראה כרצוי
בתנאינו.

ובינתיים: לאחר שגידול בקר בארץ הגיע
לשיאים בלתי משוערים, עלינו לרכז את הנסיון
שהצטבר ולקבוע דפוסים לספר-עדר ישראלי-
פריזי. ראשית חכמה נערוך מאזן של ה„יש“:
נתחקה אחרי 100 הטובות בין פרותינו בארץ,
נמדוד, נשקול, נצלם ו„ננתח“ אותן לפרטי-פר-
טיהן. נעשה להן „מבחן כליות ולב“. נמיין את
כל הנתונים, נצרף את האחיד, הרצוי וננסה
לעצב דגם-דמות של הפרה „האידיאלית“ שלנו.

מנחם צנמנר

שריד, דצמבר 1959

550—600 ק"ג או כזו שמניבה אותה תנובה
ושוקלת 100 ק"ג יותר. תקופת ניצול של פרה
חולבת, בממוצע, כ-4—5 שנים (1,500—1,800
ימי-חזקה). פרה כבדה צריך להאכיל בתקופה זו
ב-1,000—1,200 יחידות מזון נוספות לקיום הגוף
וזו דאי אינן עולות פחות מתוספת המחיר בעד
100 ק"ג משקל חי בעת סילוקה של הפרה מה-
רפת. יתכן כי עבודת טיפוח מכוונת, מלווה בי-
רור רציני, יש בכוחה להעלות את משקל
פרותינו; אך טרם הוכח כי זה רנטבילי. אין
קורלאציה רבה בין מהירות גדילה בשנה רא-
שונה (גידול עגלי-מרבק!) ותוספת משקל בגיל
בגרות. פרותינו כבר כיום פרות כבדות ובהלה
לפרה יותר כבדה אין לה הצדקה משקית-כלכ-
לית. אין בארץ עדיין חומר סטטיסטי מהימן.

פיזור ההמלטות על פני כל עונות השנה להבטחת הספקת חלב כמעט שווה משך כל השנה

במדינת וואשינגטון מוריעים הבוקרים את פרותיהם כך שתמלטנה גם בסתיו, על מנת לצמצם את
התנודות בהספקת החלב משך השנה.

בדיקת נתוני האגודה להורעה מלאכותית מראה כי חלה עליה של 50% במספר הפרות הממליטות
בשתי עונות השיא — באביב המוקדם ובתחילת הסתיו. המלטות האביב כוללות מספר רב של פרות חלב
שהורעו בפרי בשר, בעוד שרוב הפרות הממליטות בסתיו, מורעו בפריים מגועי החלב.

מדיניות המחירים של החלב עודדה משך זמן מסוים את כיוון ההמלטות לסתיו. למעשה זקוק השוק
להספקה פחות או יותר שווה של חלב משך כל עונות השנה. ריכוז מיוחד של המלטות בסתיו מהווה במידה
מסוימת משקל שכנגד ל„מבול“ החלב המופיע בשוק באביב, בין אם עקב המרעה המשובח המצוי אותה
עונה או מסיבות אחרות. סקר הנתונים עליו אנו מוסרים כאן הגו למעשה הראשון המראה כי האיכרים
אמנם נוטים לפעול בכיוון זה.

הבקר נתון פחות מכל חיית-משק אחרת לתנודות עונתיות בפוריות. עם זאת נראה כי המלטות
סתיו נוגדות במידה מסוימת את הפוריות האופטימאלית.

במדינות הצפון, בהן הקיץ גוה, נראה כי הפרות מגיעות לשיא פוריותן לאחר שהימים הגיעו לאורכם
המאכסימאלי.

אולם פרות המופרות בעונה זו ממליטות בדיוק למועד בו מצוי מספוא משובח, התורם אף הוא
להגדלת התנובות. מאידך פרות המופרות כך שתמלטנה בסתיו הורעתן חלה בעונה בה הפוריות הטבעית
הינה בשפל יחסי.

למרות שהירידה העונתית בפוריות אינה עולה על 4%, יש בה משום חשיבות כלכלית.
הסקר עליו מסרנו לעיל מבוסס על נתונים מ-61 פריים ו-280,000 הורעות שבוצעו משך שלוש שנים.

(מחוך „וואסטון דירי ג'ורנאל“, ינואר 1959)